

PROMĚNA LÁZEŇSKÉHO AREÁLU

PŘÍLOHA LÁZEŇSKÝCH LISTŮ | 4. LISTOPADU 2013 | LÁZNĚ LUHAČOVICE, A.S.

Areál čeká proměna. Největší v jeho historii

*Lázeňský areál v Luhačovicích je vyhlášený řadou architektonicky ceněných staveb i svou celkovou rozlohou. Nyní ho navíc čeká zásadní změna, která se týká zeleně. Stovky dřevin ustoupí nové výsadbě, která ještě více zvýrazní svébytnost celého prostoru. **Akci-ová společnost Lázně Luhačovice připravovala projekt obnovy zeleně koncepčně již od roku 1992 ve spolupráci s odborníky z tuzemska i zahraničí. Úpravy si vyžádají více než 27 milionů korun.***

Celé území, jehož se revitalizace týká, je v jejím majetku a je součástí městské památkové zóny. Autorem celkového řešení nových výsadeb v lázeňském parku je profesor Ivar Otruba, přední znalec v oboru architektury a urbanismu, uznávaný u nás i v zahraničí. Projekt je součástí komplexního řešení Revitalizace lázeňského areálu Luhačovice, který se zabývá celkovou obnovou cestní sítě a technického vybavení a je zároveň součástí širších záměrů

města, na které lázeňský park navazuje. Jedná se hlavně o připravovanou celkovou rekonstrukci ulice Dr. Veselého.

Cílem je další zlepšení kvality lázeňského prostředí při zachování stávajících hodnot areálu parku. Je to další z řady filantropických počinů, kdy jsou čas, úsilí a nemalé finanční prostředky soukromého subjektu Lázní Luhačovice, a.s., věnovány pro obecně prospěšný účel. V této, nejen pro lázeňství nelehké, době je to počin, který je důkazem, že pojem společenská odpovědnost firem není jen prázdným heslem, ale dlouhodobou firemní filozofií.

PROJEKT V ČÍSLECH

O tom, jak zásadní projekt akci-ová společnost připravila, svědčí

několik čísel: v lázeňském areálu se celkem vysadí 476 stromů, 15 290 keřů, 7 499 trvalek a bude ošetřeno 104 dřevin. V rámci obnovy ze-

leně dojde rovněž ke kácení přestárých stromů a keřů. Odstraněny budou i ty, jež svým charakterem neodpovídají významu místa a novým kompozičním záměrům.

Regenerace vegetace spočívá ve stabilizaci jedinců formou souboru potřebných pěstebních opatření, která zajistí odpovídající stav. U stromů se jedná zejména o ořezy suchých větví, odstranění výmladků a zlomů v koruně, celkovou regeneraci a odlehčení koruny, vý-

chovné a udržovací řezy a zvýšení statické stability aplikací bezpečnostních vazeb. U některých keřů a keřových skupin bude proveden zmlazovací řez.

POMOHOU DOTACE

Celý projekt Revitalizace zeleně v lázeňském areálu Luhačovice je spolufinancován z Operačního programu Životní prostředí, tedy z prostředků Státního fondu životního prostředí České republiky a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Celkové výdaje projektu činí zhruba 27,8 milionu korun. Dotace ze státního fondu činí asi 3 miliony korun, z evropského pak přibližně 17 milionů. Celková výše dotace tedy činí 20 milionů korun. Z vlastních prostředků tak uhradí akci-ová společnost asi 7,8 milionu korun.

Společenská odpovědnost není jen prázdným heslem, ale dlouhodobou firemní filozofií.

Lázeňské náměstí se záhony růží a levandulí symbolizujících řeku, která vystupuje na povrch (vlevo vizualizace, nahoře původní stav).

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Revitalizace zeleně v lázeňském areálu

Základní myšlenkou projektu je zprůhlednění parku a vytvoření stromových alejí podél hlavních pěších promenád. Nově pojatá zeleň bude sladěna s různorodou architekturou lázeňského středu. Jednotlivým prvkem se stane alej říčky Štávnice, která se jako nit vine celým prostorem. Lázeňský park se bude skládat z několika úseků.

OBNOVA ALEJE S PROMENÁDOU PODÉL ŠTÁVNICE

Říčka Štávnice vytváří v území určující kompoziční prvek. Nově vysazené stromořadí kulovitého javoru pak vytvoří hlavní promenádu propojující město Luhačovice s Lázeňským náměstím a severními částmi přírodního parku, dále směrem do Pozlovic. V přemostěném úseku Lázeňského náměstí budou doplněny pravidelné květinové záhony růží a levandulí, jež symbolizují přítomnost řeky, která vystupuje na povrch. Doprovodným prvkem spoluvytvářejícím atmosféru přítomnosti řeky budou vlnící se linie kvetoucí vegetace v podobě pásů kvetoucích keřů a trvalek, které se rozlévají podél cest do okolních travnatých ploch.

LÁZEŇSKÉ NÁMĚSTÍ – VINCENTKA, DŮM BEDŘIČHA SMETANY

V ústředním prostoru areálu budou rozšířeny plochy zeleně. Před budovou Společenského domu bude vytvořena osová kompozice

ce tvořená střihaným habrovým plotem, doplněným liniemi letnicových záhonů a skupinami sloupovitých dubů a topolů, což bude odpovídat funkcionalistické architektuře budovy.

Prostor kolem Bruselské fontány před Domem Bedřicha Smetany bude oživen novými výsadbami vlnících se keřových skupin s navazujícím trávníkem a dvojicí sloupovitých dubů.

JIŽNÍ ČÁST PARKU - PRAMEN DR. ŠTÁVNICE, INHALATORIUM, JURKOVIČŮV DŮM

Tato část parku tvoří jižní vstup do areálu. Prostor zde bude otevřen odstraněním přerostlých stromů a redukcí keřových skupin, trávníky budou doplněny skupinami listnatých stromů a oživeny výsadbou kombinovaných záhonů keřů a trvalek. Na svahu před inhalatoriem bude vytvořeno rozárium tvořené keřovými i poléhavými růžemi. Rozsáhlý travnatý parter před Jurkovičovým domem bude osázen ornamentálními záhony, které budou připomínat tento architektonický styl.

Výrazným prvkem zde bude alej červenolistých buků představujících sloupoví, jež je pokračováním kolonády směrem od kapličky k ří-

ce Štávnici. Alej tak propojí promenádu s lázeňskou kolonádou.

ZÁPADNÍ ČÁST PARKU – VILA ALPSKÁ RŮŽE, VILA POD LIPAMI, PRAMEN OTTOVKA

Travnaté plochy okolo Vily pod lipami a Alpské růže budou doplněny kvetoucími okrasnými odrůdami ovocných stromů. Bezprostřední okolí obou objektů bude osázeno skupinami poléhavých tisů, kvetoucích rododendronů, kalin a keřových růží. Alpská architektura bude podpořena výsadbou borovice limby a horského smrku. Přístup k prameni minerální vody Ottovky bude ve směru od Štávnice zvýrazněn alejí kvetoucích magnolií a dvojicí

červenolistých převislých buků. Schodiště a svahy kolem samotného pavilonu pokryje výsadba poléhavých tisů a skalníků. Prostor okolo pramene bude upraven a doplněn pravidelnými záhony vonících šanty a svahy budou zatravněny a obklopeny kvetoucími rododendrony.

SEVEROZÁPADNÍ ČÁST KRAJINÁŘSKÉ ÚPRAVY

Tato část, jež je poměrně zachovalá, bude doplněna březovou a modřínovou alejí. Přírodně krajinářskou scénérii umocní barevně výrazné solitéry i skupiny stromů. Svahy lučních trávníků budou doplněny kvetoucími keřovými skupinami měnícími se v průběhu vegetace.

JAPONSKÁ ZAHRADA

Kompozice japonské zahrady bude obnovena vytvořením ústřední plochy hrabaných písků, nad níž budou vytvořeny mimoúrovňové dřevěné lávky a pergoly s posezením. Vegetace bude doplněna o různé druhy keřových a stromkových javorů a v japonských chrámových parcích oblíbených kryptomerií, které odcloní prostor od rušné komunikace. Na okraji travnatých ploch bude založen vlnící se záhon bambusů a okrasných trav navazujících charakter japonské zahrady, který bude doplněn skupinou okrasných stromů, z nichž nejpozoruhodnějším je Gingko biloba, která na první pohled vypadá jako listnatý strom, ale patří mezi jehličnany.

CENTRÁLNÍ LÁZNĚ A OKOLÍ SLUNEČNÍCH LÁZNÍ

Prostor před Centrálními lázněmi bude řešen pomocí zeleně, která zpevní příkrý svah a vytvoří reprezentativní přístup do budovy lemovaný keřovými růžemi. Prostor před Slunečními lázněmi bude otevřen a doplněn výsadbou tmavých tisů, kalin a rododendronů. Atmosféru podtrhnou kvetoucí třešně.

OCHRANNÝ PÁS PODÉL KOMUNIKACE

Obvodový plášť podél státní silnice II/492 bude posílen výsadbami keřového patra smíšených a jehličnatých skupin, které budou plnit ochrannou, bezpečnostní a hygienickou funkci a sníží tak množství prašnosti prostupující do vnitřního areálu.

Výrazným prvkem bude alej buků představujících sloupoví, jež je pokračováním kolonády.

Parter před Jurkovičovým domem oživují ornamentální záhony, vpravo sloupoví buků symbolizujících pokračování kolonády (vpravo vizualizace, nahoře původní stav).

Okolí Bruselské fontány se stále zelenými keři, v pozadí dvojice sloupovitých dubů. V popředí obnova kolem říčky Štávnice (vlevo vizualizace, dole původní stav).

Mimořádný rozsah prací

Vzhledem k tomu, že se jedná o výjimečný zásah, který ovlivní pohled na Luhačovice na několik dalších generací, musí být i rozsah prací zcela mimořádný. **Termín realizace byl stanoven na období od listopadu 2013 do prosince 2014, ale je reálný předpoklad, že většina prací bude dokončena do zahájení hlavní sezony.**

Na začátku bude vykáceno celkem 283 vzrostlých stromů, 2 320 m² keřů a 962 m² nárostů. Káceny budou zejména stromy přestarlé a provozně nebezpečné, které ohrožují bezpečný pohyb

návštěvníků. Řada stromů vykazuje špatný zdravotní stav se sníženou vitalitou a mnohé trpí houbovou infekcí. Některé stromy označují odborníci přímo za havarijní. V rámci kácení bude odstraněna i celá dvouřadá alej podél řeky Štávnice. Kácení bude doplněno i o ořezy větví a odlehčení korun u stávajících stromů. U některých keřů a keřových skupin bude proveden zmlazovací řez, u jiných dojde k jejich částečné plošné redukci. Projekt počítá s výsadbou zeleně, která početně výrazně převyší množství pokácených stromů a odstraně-

ných keřů. Výpěstky budou vybírány v dostatečné velikosti a vysazovány v co možná nejkratším časovém horizontu.

VZROSTLÉ STROMY

Listnaté stromy budou vysazovány vzrostlé o obvodu kmene minimálně 14 až 16 cm s výškou nasazení koruny 2 m. Významnější stromy, tvořící kostru kompozice, a stromy v aleji podél Štávnice budou vysazovány ve velikosti výpěstku s obvodem kmínku 20 až 25 cm s výškou nasazení koruny 2,5 m. Bude

se jednat o zeleň se zvýšenými nároky na kvalitu. Stromy budou svým původem i celým obdobím života pocházet ze shodných klimatických oblastí, jako jsou Luhačovice. Pro jednotnost vzhledu bude také pravidlem, že stromy budou pocházet z jedné školky. Kulovité javory budou například od německých a nizozemských dodavatelů. Většina na nově vysazených stromů a keřů patří k dřevinám, které jsou nejen kvalitní, ale nejsou běžně vysazovány. Mnohé z nich zdobí jen zámecké parky nebo botanické zahrady.

Pohled na okolí vily Alpská růže. Porosty rododendronů a vřesovců s kompozicí borovic a smrků (vpravo vizualizace, nahoře původní stav).

Co v areálu najdeme?

Založení nových vegetačních prvků bude probíhat dle nového kompozičního záměru obnovy zeleně. O co jde konkrétně?

- výsadby neobvyklých a zajímavých solitérních parkových stromů a skupin stromů
- založení nových alejí listnatých a jehličnatých stromů podél stávajících i navrhovaných cest
- aleje – kulovité javory mléče, sloupovité červenolisté buky (*Fagus sylvatica*, *Atropurpurea fastigiata*), břízy (*Betula pendula*)
- výrazné a vzácnější druhy – například *Abies concolor*, *Paulownia tomentosa*, *Fagus sylvatica*, *Pendula*, *Fagus sylvatica*, *Atropurpurea*, *Fagus sylvatica*, *Atropurpurea pendula*, *Gingko biloba*, *Quercus robur*, *Quercus rubra*, *Liriodendron tulipifera*, *Acer palmatum*, *Cryptomeria japonica*, *Metasequoia glyptostroboides*, *Sophora japonica*

- obnova výsadeb kulovitých javorů podél řeky Šťávnice – *Acer platanoides*, *Globosum*
- výsadby solitérních keřů volně rostlých i tvarovaných, založení keřových skupin listnatých, jehličnatých i stálezelených vzácných druhů
- stálezelené – rhododendrony kvetoucí, bobkovišně *Prunus laurocerasus*, tisy poléhavé i keřové – *Taxus baccata*, kaliny *Viburnum Pragense*, skímie *Skimmia japonica*, křovité třezalky, mochny a skalníky, kvetoucí šeříky, pustoryly, kdoulovce, dřínky, kolkvici, dřišťály
- založení okrasných ornamentálních záhonů, záhonů růží a levandulí, kvetoucích trvalek v kombinaci s kvetoucími keři, záhony bambusů a okrasných trav
- založení nových parterových trávníků na místech zpevněných ploch a v místech po odstranění nežádoucích dřevin

1. *Liriodendron tulipifera*
2. *Rosa*, 'Schneewitchen'
3. *Erica carnea*
4. *Prunus subhirtella*, 'Pendula'

Květináčový efekt

Před vlastní výsadbou je nutné prověřit propustnost výsadbové jámy, při nepříznivých odtokových poměrech použít drenáž. Jáma bude vyhloubena v šířce odpovídající 1,5násobnému průměru kořenového systému nebo kořenového balu. Při hloubení jámy je nutno zabránit zhutnění stěn a dna, proto je nutné narušit stěny výsadbové jámy ve zhutněných půdách jako prevenci „květináčového efektu“. Tzv. „květináčový efekt“ nastává, pokud kořeny nemohou dostatečně pronikat do okolního zhutněného nebo jinak nepříznivého substrátu. V jeho důsledku je ohrožena stabilita a vitalita stromu. Tento jev se silněji projeví zejména při výrazně rozdílných vlastnostech substrátu ve výsadbové jámě a substrátu v jeho okolí. Lze ho zmírnit právě rozrušením stěn výsadbové jámy. Zmírňující efekt má též hranatý tvar jámy.